Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 149 Duminică 2 Iunie 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 ... luni Lei 380 pe ... Lei 750 pe 12 luni ... Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

NECESITĂȚILE VREMII

Am arătat în câteva rânduri că, din pricina unor lungi discuții contradictorii între Societatea de gaz metan și Uniunea orașelor din România, se amână mereu rezolvirea practică a întrebuințării acestui gaz în industrii și la încălzitul locuințelor particulare.

Seriozitatea și urgența acestei probleme sunt și mai mult scoase în evidență de împrejurările de azi, cari fac ca păcura și lemnul să aibă o mare căutare pe piața internațională.

Dece să risipim deci aceste două bogății, când în locul lor putem întrebuința drept combustibil gazul metan, sursă de energie industrială rămasă fără suficientă întrebuințare?

La Brașov au fost aduse încă din toamna trecută 7000 de tone țevi de oțel de mare diametru, material necesar așezării conductei de gaz în lungime de 100 km. Lucrările au început și ele ar putea fi terminate înainte de venirea iernii; totuși formalitățile administrative nu au fost încă terminate, deși prin funcționarea acestei instalații s'ar economisi numai în regiunea Brașov peste 100.000 de tone păcură și alte zeci de mii de tone de lemne de foc.

Cât de mari ar fi cantitățile de păcură și de lemne pe cari le-am putea întrebuința în altfel, dacă s'ar grăbi formalitățile, s'ar rezolvi diferendele existente și s'ar aduce și la București acest prețios gaz ce rămâne fără utilizare!

Autoritatea centrală conducătoare are datoria să intervină fără întârziere, să asculte ambele părți în litigiu și să ia hotărârea dictată de interesele generale ale țării. Când toți cetățenii fac sacrificiile cerute pentru apărarea colectivității întregi, când se recunoaște importanța economisirii lemnului și mai ales a păcurii, ar fi complet nepotrivit să lăsăm nerezolvită o problemă din pricina unor diferende birocratice.

Pe deasupra intereselor ori dreptului de monopol al societății în cauză, stau interesele țării, iar pretențiunile de redevență ale comunelor trebuesc admise numai în limita în care ele sunt cerute pentru cei ce se vor servi de gaz metan.

Dacă nici o parte nici cealaltă nu înțelege să cedeze statul e îndreptățit să rezolve singur acest litigiu și să dea publicului acest prețios combustibil, bogăție naturală neîntrebuințată, bogăție care în mod logic și de fapt nu e nici a societății care a obținut monopolul, nici a comunelor, nici a altora, ci a statului, deci a țării întregi.

In politica economică generală a țării, problema gazului metan e un punct ce trebue soluționat de oficialitate cu dârzenia și cu graba impuse de necesitățile vremii.

BĂTĂLIA DIN FLANDRA ȘI DIN ARTOIS

SITUAȚIA TRAGICĂ A CORPULUI EXPEDIȚIONAR BRITANIC ȘI A GRUPULUI DE DIVIZII FRANCEZE

Războiul — ca orice acțiune omenească — nu se poate baza numai pe anumite concepții, doctrine, principii și ipoteze, ce sunt rezultanta unor experiențe, calcule și raționamente, ci și pe elemente ce aparțin neprevăzutului și imponderabilului.

Pot interveni în faza preliminară a operațiunilor militare sau în cursul unor acțiuni ofensive lovituri neașteptate, atacuri fulgerătoare și în direcțiuni neașteptate, care, nu numai că surprind, nepregătiți pentru „parada" lor, pe adversarul limitat la anumite ipoteze considerate posibile, probabile și logice, dar care, prin efectele lor, pot crea situații grave, înfrângeri, sau chiar dezastre.

Așa s'a produs în războiul actual o surpriză și o situație neprevăzută pentru comandamentul armatelor franco-britanice-belgiene, ale cărei efecte le înregistrăm astăzi.

Este vorba de acțiunea diviziilor blindate germane în direcția Amiens-Abeville și apoi de-alungul coastei canalului Mânecei, care a creat punga de străpungere a dispozitivului defensiv al armatelor franco-britanice dintre Arras și Somme.

A fost lovitura neprevăzută ce a produs surpriza și care a creat o situație critică prin izolarea corpului expediționar britanic și a unui grup de divizii franceze, de grosul armatelor aliate. Condițiile ciudate în care s'a efectuat acea acțiune îndrăzneață și neprevăzută de comandamentul armatelor franco-britanice, n'au putut permite „parada" la timp — adică riposta — din partea acestui comandament.

Care au fost acele condiții? Diviziile blindate germane, formate din brigăzi de tancuri grele, din brigăzi de trăgători și din artilerie motorizată, după ce au efectuat spărtura frontului advers între Maubeuge și Sedan, pe o lărgime de 100 km., au înaintat brusc și vertiginos spre vest, spre mare, ajutate de aviație, dar distanțate mult de diviziile de infanterie germane. Acele divizii blindate s'au găsit, în cursa lor spre mare, la o distanță de 80—100 km. de masa principală a armatei germane. Totuși, ele n'au fost tăiate de massa principală cu toată situația critică în care s'au găsit până la 21—22 Mai, când le-au ajuns din urmă diviziile de infanterie și le-au întărit, ci ele au tăiat comunicația și deci legătura între un grup de divizii anglo-franceze-belgiene și masa armatei din care făcea parte.

Din moment ce diviziile blindate și-au îndeplinit misiunea lor de străpungere în mare adâncime și apoi, după ce au luat contact cu diviziile de infanterie, au dezvoltat, în colaborare și cu aviația, acțiunea lor, Spațiul a fost din zi în zi lărgit pentru ele, pe când spațiul în care a rămas încercuit grupul de armate franco-engleze-belgiene s'a strâmtorat mereu, până când n'a mai oferit pentru el un teren prielnic unei manevre de degajare.

Nici massa principală a armatei aliate n'a avut posibilitatea să întreprindă o acțiune de salvare a acelui grup de armate.

Contând pe propriile lui mijloace de apărare și având comunicația numai pe mare, —

(Continuare in pag. 2-a)

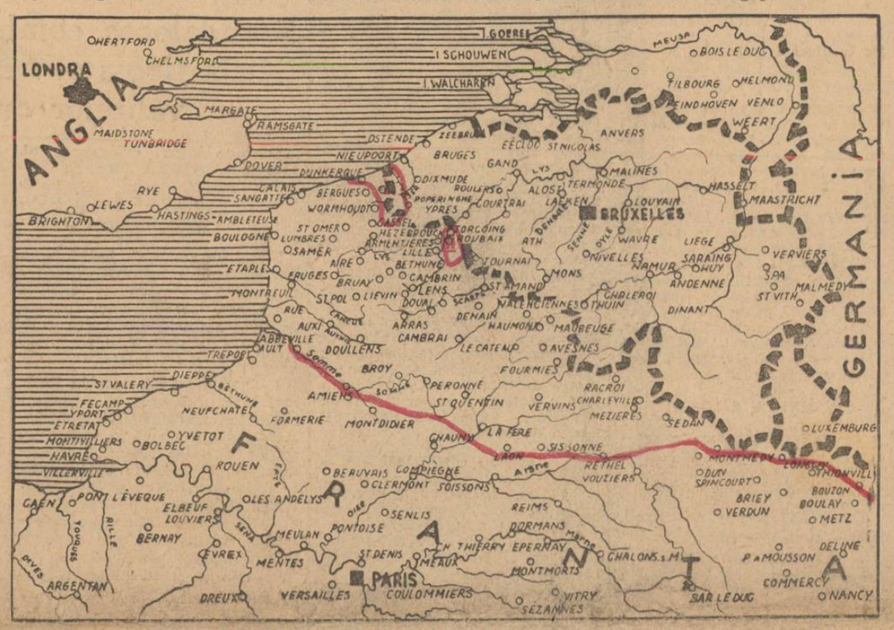

Situația frontului occidental — după ultimele comunicate ale beligeranților — până în seara de 30 Mai. Cercurile I și II reprezintă grupurile de armate franco-engleze încercuite de germani.

IN BELGIA

Un oraș bombardat

PRINTRE CEI CARI MUNCESC DIN GREU

O invitație adresată subsemnatului în calitatea de modest slujitor al condeiului și în calitatea de tot atât de modest scriitor pentru cei mici a fost un prilej bine venit ca timp de mai multe ore să mă găsesc într'un mediu social vrednic de cunoscut cât mai de aproape. Vrednic de cunoscut, pentrucă este vorba de un mediu social românesc și de un mediu în care se muncește din greu și în care prin o muncă pe cât de încordată, pe atâta de cinstită, se caută a se face față nevoilor și greutăților vieții.

Fusesem anume invitat să asist Duminica din urmă la o serbare școlărească organizată cu ocazia ridicării pavilionului străjeresc la o școală dela periferia Capitalei și a sărbătoririi unui foarte harnic învățător ce urmează a fi scos la pensie după o muncă istovitoare și neîntreruptă de 35 de ani.

Pusă sub conducerea pricepută a d-nei Margareta Pantelimon, școala, despre care este vorba, poartă numele de „Școala de fete nr. 1 din suburbana Grivița".

Suburbana Grivița prezintă importanță mai întâi prin numărul populației: 35 de mii de locuitori. Dar importanța acestei suburbane, ca și a celorlalte suburbane și, în genere, a ceeace cuprindem în denumirea de „periferia Capitalei", sporește mult, când ținem seamă de faptul că la suburbane și la periferie găsim masa compactă a populației românești. Așa cum am relevat și cu altă ocazie, se constată nu numai aci, în Capitală, ci și în celelalte orașe mai importante ale țării următorul fenomen trist, dar adevărat: românii etnici sunt mereu împinși dela centru spre periferie. Centrul orașelor, cu marile clădiri de raport, cu atâtea instituții comerciale, industriale și financiare, a încăput în bună parte pe mâini străine. Treptat, treptat, românii se refugiază spre marginile orașelor, unde își înjghebează căminuri modeste.

Aceste constatări, confirmate de fapte a căror verificare este la îndemâna orișicui, fac și mai imperioasă obligația de a da periferiei și suburbanelor, unde pulsează adevărata viață românească și unde nu se aude decât graiul românesc, toată atnția și toată grija. Ridicarea suburbanelor, îmbunătățirea condițiunilor de viață a locuitorilor lor nu sunt numai chestiuni de bună gospodărie, ci răspund și unui imperativ cu caracter național.

Iată, de pildă, suburbana Grivița cu cei 35 de mii de locuitori, printre care nu există rentieri, precum nu e cunoscută speța acelora ale căror mijloace de asistență sunt de cele mai multe ori un semn de întrebare.

...Dar în legătură cu această suburbană să mi se îngăduie evocarea unei amintiri dintr'un alt mediu românesc. Primarul acestei suburbane, d. colonel Duma, este fiul unui mare și neuitat luptător pentdu cauza națională a românilor din Macedonia și Pind. Este fiul mult regretatului Lazăr Duma, care acum câteva decenii a fost timp de câțiva ani inspector școlar pe acele meleaguri îndepărtate, unde viața tuturor

(Continuare in pag. 2-a)

D. DUCICI, AMBASADORUL IUGOSLAVIEI, PĂRĂSEȘTE AZI ROMÂNIA

D. Ducici, ambasadorul Iugoslaviei la București, fiind numit ministru la Madrid, părăsește azi țara.

Plecarea d-sale e regretată de toți acei cari au avut plăcerea de a-l cunoaște și cei de ai aprecia frumoasele însușiri sufletești și intelectuale cu care este înzestrat.

Distins diplomat, fost reprezentant al țării sale la Atena, la Budapesta, la Roma la București și acum la Madrid, d. Ducici se bucură în lumea diplomatică de numeroase simpatii și de o deosebită considerație.

Serviciile aduse țării sale, au contribuit la consolidarea relațiilor Iugoslaviei cu diferitele țări în care d-sa a funcționat. Prietenia trainică dintre România și Iugoslavia a beneficiat la rândul ei de această rodnică activitate desfășurată de d. Ducici în toate direcțiile: politică, culturală, economică și turistică.

D. Ducici, nu este însă numai un distins diplomat. D-sa este în acelaș timp un foarte valoros scriitor și poet. Operele d-sale literare, romanele și poeziile d-sale sunt unanim apreciate. Multe din ele au fost traduse în limbi streine și pentru prima oară au fost traduse în românește, din literatura iugoslavă, trei din lucrările d-lui Ducici. Printre acestea „Comoara Impăratului Radomir" o lucrare capitală, de o profundă cugetare filozofică a fost editată de ziarul nostru și a întâmpinat din partea publicului cititor o primire din cele mai călduroase.

Dealtfel sunt primele lucrări din literatura modernă iugoslavă, traduse în românește.

D. Ducici ne părăsește, dar distinsul ambasador duce cu sine amintirea numeroaselor simpatii și prietenii ce și le-a câștigat în țara noastră.

Urăm distinsului ambasador

D. IOVAN DUCICI

și valoros publicist, cel mai deplin succes în noua sa misiune.

*

M. S. Regele a binevoit a acorda d-lui Ducici, Marea Cruce a ordinului Steaua României, iar Academia Română a numit ieri pe distinsul literat membru de onoare.

Importantă consfătuire la Paris

La Paris s'a ținut azi o importantă consfătuire, la care au luat parte d. Reynaud, mareșalul Pétain, generalul Weygand și amiralul Darlan.

D. Reynaud a făcut o expunere în care a arătat măsurile de coordonare luate în ultimul timp de cele două guverne aliate. D-sa a precisat că a avut în acest scop în ultimul timp, trei întrevederi cu d. Churchill, două la Paris și una la Londra.

*

La Paris, s'a primit știrea că cercurile militare britanice sunt foarte mulțumite de activitatea desfășurată de generalul Weygand în calitate de generalisim al armatelor aliate.

CERCURILE FRANCEZE AUTORIZATE CONTESTĂ AFIRMĂRILE COMUNICATULUI GERMAN

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Paris, 30. — Opinia publică franceză urmărește cu emoțiune desfășurarea bătăliilor crâncene din Flandra. Ea știe că prin capitularea armatei belgiene, trupele franco-britanice, care au de făcut față presiunilor unui namic mult mai numeros au fost constrânse să se retragă.

Fraternitatea între trupele franceze și cele britanice este totală. Pe câmpurile de bătae, ele numai formează de cât o singură armată care luptă ca un singur om. Nimeni nu va mai putea spune că francezii se bat pentru englezi: împreună, umăr la umăr, soldații francezi și englezi fac față acelorași primejdii și luptă cu acelaș eroism și cu o egală înverșunare.

Desigur această realitate nu înpiedică totuși ca propaganda germană să continue sforțările ei de intrigă și dorința ei de a provoca un dezacord între francezi și englezi. Sforțări zadarnice.

Propaganda germană povestește francezilor că englezii vor să ajungă mai repede pe teritoriul britanic pentru a-l apăra nepăsători de ce se petrece în Franța, iar englezilor că francezii i-au părăsit întrucât generalul Weigand n'a început ofensiva pe Somme. Toate aceste încercări de intrigi nu impresionează însă nici pe englezi nici pe francezi. Ei știu prea bine că generalul Weigand va ataca atunci când va socoti că a sosit momentul iar nu atunci când ar dori propaganda germană și nici pentru a dezminți născocirile acestei propagande. Admirabila rezistență a aliaților care nu cedează terenul de cât pas cu pas provocând inamicului pierderi teribile, dovedește că soldații din 1940 sunt tot atât de curajoși și de bravi ca și cei din 1914. Acelaș curaj înverșunat, aceași energie ca și în războiul mondial caracterizează trupele aliate. In acelaș timp acțiunea neîntreruptă a aviației aliate ocupă primul plan al operațiilor din Flandra. Efectele bombelor aruncate de aviația franco-britanică sunt teribile pentru inamic. Și aceste efecte sunt atât de considerabile și pe teritoriul german, unde aviația aliată atacă în permanență obiectivele militare germane.

Cercurile autorizate franceze contestă principalele aserțiuni ale comunicatului german de astăseară. Astfel se spune în acest comunicat că trupele germane ar fi respins un atac francez pe Somme când în realitate, atacul a reușit și trupele franceze au cucerit definitiv un important cap de pod și au făcut mai multe sute de prizonieri, capturând și o importantă cantitate de material. Comunicatul german mai spune că trupele franco-britanice fug ceeace iarăsi este contrariul adevărului. Trupele franco-britanice, cu toată situația gravă în care se găsesc, continuă să lupte și să-și asigure o retragere în cele mai perfecte ordine. Inundațiile au fost extinse și lucrările întărite dela Dunkerque sunt în stăpânirea aliaților cari apără cu îndârjire această localitate pe unde aprovizionarea continuă să se facă.

Cercurile franceze autorizate contestă deasemenea cifrele date de comunicatul german în ce privește vasele de transport care ar fi fost lovite de aviația germană.

G. P.

In fața marilor porunci ale conștiinței naționale — să răspundem cu toții în acelaș gând și cu acelaș înțeles: nici o fâșie de pământ din ce ne aparține.

CE CRED CERCURILE AUTORIZATE GERMANE DESPRE NOTA ADRESATĂ DE GUVERNUL SOVIETIC LITUANIEI

— (Prin telefon dela corespondentul nostru particular —

Berlin, 30. — Cercurile politice berlineze urmăresc cu atenție știrea despre recenta notă pe care guvernul sovietic a transmis-o guvernului lituan în legătură cu dispariția unor ofițeri din armata roșie, cari se aflau în ultimul timp în Lituania.

Cercurile germane autorizate declară că faptul acesta interesează numai Rusia Sovietică și că ministerul de externe german nu-i atribue nicio însemnătate. Trebue deasemeni relevat că nota sovietică nu conține nicio amenințare la adresa Lituaniei, ea referindu-se numai la delicte de natură criminală, și că răspunsul dat de guvernul din Kaunas este de asemeni o dovadă a caracterului nepolitic al acestui incident.

Se arată totuș că faptul a produs oarecare neliniște în statele baltice, mai ales că și în Estonia s'a observat că atitudinea Rusiei față de statele baltice e caracterizată în ultimul timp prin anumite nuanțe noui nefavorabil apreciate de acestea din urmă.

Pactul anglo-egiptean are un caracter definitiv

Cairo, 30 (Rador). — Corespondentul agenției „Stefani" semnalează un articol al ziarului „Ahram", care reinoește afirmația că pactul anglo-egiptean pentru caz de război are un caracter pur defensiv și n'ar putea să fie pus în aplicare de cât în cazul când independența și integritatea Egiptului ar fi amenințate.

SĂRBĂTOAREA AMERICANĂ „MEMORIAL DAY" LA PARIS

Paris, 30 (Rador). — D. Paul Reynaud, președintele consiliului, a asistat Joi dimineață la ceremonia desfășurată la Arcul de Triumf cu prilejul sărbătoarei americane „Memorial Day".

D. Reynaud a fost întâmpinat de ambasadorul Statelor Unite la Paris și de diferite personalități din legiunea americană și din colonia americană.

LUPTE CRÂNCENE

INTRE CORPUL EXPEDIȚIONAR BRITANIC ȘI TRUPELE GERMANE IN REGIUNEA DUNKERQUE

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 30. — Pe cât sunt de contrazicătoare știrile în legătură cu tratativele de capitulare a trupelor aliate din Flandra, pe atât de precis reiese din comunicatul de azi al înaltului comandament german, care relatează luptele care se duc pentru salvarea trupelor britanice, că marea operație întreprinsă de trupele germane se va încheia cu distrugerea diviziilor franco-engleze încercuite în acest sector.

Expunerea comunicatului german asupra acțiuni pe care o desfășoară cele două corpuri de aviație germană împotriva transporturilor britanice, arată cu precizie iadul în care se află soldații englezi cari încearcă să se înapoieze în patrie. Dacă pe de altă parte se indică portul Dunkerque ca principal obiectiv al forțelor germane, aceasta dovedește că el, contrar afirmațiilor de până acum, se află încă în mâinile aliaților. Totuș, aliații nedispunând decât de acest port, sunt siliți să-și transporte trupele cu mici corăbii de coastă, întreprinzând această operație în cele mai grele condiții, astfel că materialul de război pe care-l iau cu ei este cât se poate de redus. La transporturile precedente, materialul salvat a fost desigur mult mai mare, mai ales că s'au semnalat insemnate mișcări de vase dela coasta belgiană spre Anglia.

In ce privește urmările operațiilor din Flandra, se precizează aci că odată cu scoaterea din luptă a aliaților din această regiune, trupele germane vor putea să ameninte direct Anglia, punând în acțiune toate metodele lor de luptă.

*

Asupra situației dela Narvik, reiese din relatările înaltului comandament german că acest oraș a fost într'adevăr ocupat de englezi, însă trupele germane cari au părăsit orașul continuă să reziste și că rezistența lor va fi probabl întărită prin ajutoarele care ar urma să le sosească printr'o ofensivă germană pornind dela Trontheim spre Bodoe. Rămâne de văzut când se va produce această ofensivă.

In orce caz, Narvikul a pierdut până la toamnă orice însemnătate în ce privește transporturile de minereu de fer, deoarece acesta va putea fi transportat în tot timpul verii și toamnei pe marea Baltică spre Germania.

*

Mai e deasemeni demn de relevat că duptă actuala schimbare a situației, acțiunea submarinelor germane nu se va mai desfășura, ca până acum, în Marea Nordului ci împotriva coastei de vest a Angliei precum și în Oceanul Atlantic.

RETRAGEREA CORPULUI EXPEDIȚIONAR BRITANIC S'A FĂCUT IN ORDINE

Serviciul special al „Universului"

Londra, 30 (B. N. A.). — Ministrul de război englez anunță că depozitele corpului expediționar britanic nu se află în ținuturile ocupate de trupele germane și că deși s'a pierdut mult material de război, aceste depozite au putut fi transportate în Anglia.

Oficial se anunță că aliații continuă să stăpânească portul Dunkerque.

Luptele ce se dau în regiunea Dunkerque sunt extrem de violente, iar modul cum se efectuează retragereea trupelor britanice, care se află în cea mai mare parte în siguranță, ese cu totul din comun, putând fi comparat cu marea mișcare de retragere efectuată din Spania în timpul războaielor napoleoniene de generalul englez sir John Moore.

Avioane italiene.